

บทที่ 9

คำสั่งและส่วนที่เพิ่มเติมจากบทอื่น ๆ

- 9.1 **แฟ้มข้อมูลและการเข้าถึงแฟ้มข้อมูล**
 - 9.1.1 **โครงสร้างของแฟ้มข้อมูลและระเบียบ**
 - 9.1.2 **วิธีการเข้าถึงแฟ้มข้อมูล**
- 9.2 **การประมวลผลแฟ้มข้อมูล**
 - 9.2.1 **คำสั่ง OPEN**
 - 9.2.2 **คำสั่ง CLOSE**
 - 9.2.3 **คำสั่ง INQUIRE**
 - 9.2.4 **คำสั่ง READ**
 - 9.2.5 **คำสั่ง WRITE**
 - 9.2.6 **คำสั่ง REWIND, BACKSPACE, ENDFILE**
- 9.3 **คำสั่ง PARAMETER**
- 9.4 **คำสั่ง PROGRAM**
- 9.5 **Format codes**
 - 9.5.1 **G-format code**
 - 9.5.2 **Scale factor**
 - 9.5.3 **BN, BZ-format code**
 - 9.5.4 **S, SP, SS-format code**
 - 9.5.5 **Colon (:)**
 - 9.5.6 **TL, TR-format code**
- 9.6 **คำสั่ง ASSIGN และคำสั่ง ASSIGNED GO TO**

9.1 แฟ้มข้อมูลและการเข้าถึงแฟ้มข้อมูล

การนำข้อมูลเข้า/ออกในภาษาฟอร์แทรน 77 นั้นมีทางเลือกมากมายสำหรับการสร้างและประมวลผลแฟ้มข้อมูล คือนั้นจะแนะนำแฟ้มข้อมูลและแนวความคิดในการประมวลผลแฟ้มข้อมูลจะเป็นเกี่ยวกับการใช้แฟ้มข้อมูลแบบเข้าถึงโดยลำดับ (sequential files) และแฟ้มข้อมูลที่ฟอร์แมต (formatted files) ซึ่งมักจะเป็นแฟ้มข้อมูลที่พบ่าถูกใช้บ่อยในภาษาฟอร์แทรน 77

ภาษาฟอร์แทรน 77 มีเทคนิคสำหรับการเก็บข้อมูลไว้ภายในหน่วยความจำหลักหลายวิธีด้วยกัน ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของแฟ้มข้อมูลและวิธีการที่แฟ้มข้อมูลเหล่านี้จะถูกอ่าน/เขียน (เข้าถึง) เป็นกุญแจของการใช้แฟ้มข้อมูลเหล่านี้ได้อย่างประสิทธิผลสำเร็จ

9.1.1 โครงสร้างของแฟ้มข้อมูลและระเบียบ

แฟ้มข้อมูลที่กำหนดโดยภาษาฟอร์แทรน 77 อาจเป็นได้ทั้งแฟ้มข้อมูลภายนอกและแฟ้มข้อมูลภายใน แฟ้มข้อมูลภายนอกหมายถึงกาที่ข้อมูลและโปรแกรมถูกเก็บอยู่นอกหน่วยความจำหลัก ซึ่งอาจจะเก็บในเทปแม่เหล็กหรือจานแม่เหล็กก็ได้

แฟ้มข้อมูลภายนอกประกอบด้วยระเบียบหรือบรรทัด ระเบียบเหล่านี้อาจจะมีฟอร์แมตหรือไม่มีฟอร์แมต (unformatted) ก็ได้ เลขจำนวนและตัวอักษรที่อยู่ในเครื่องถูกเก็บในแฟ้มข้อมูลที่มีฟอร์แมตคงเช่นที่มันปรากฏบนจอภาพ (ถ้าใช้เทอร์มินัลเป็นเครื่องนำข้อมูลเข้า) ระเบียบที่ไม่มีฟอร์แมตจะถูกบันทึกหรืออ่านโดยตรงในลักษณะที่มันเก็บอยู่ในคอมพิวเตอร์ ระเบียบที่ไม่มีฟอร์แมตไม่ถูกแปลถ้าเรากำหนดมันผ่านทางจอภาพ

ในภาษาฟอร์แทรน 77 ระเบียบที่มีฟอร์แมตจะถูกอ่านและเขียนภายใต้การควบคุมของ FORMAT ระเบียบที่ไม่มีฟอร์แมตไม่ต้องการกำหนดฟอร์แมต สิ่งที่ถูกเก็บในคอมพิวเตอร์คือตัวข้อมูลและโปรแกรมโดยตรง

9.1.2 วิธีการเข้าถึงข้อมูล (Access Methods)

ข้อมูลและโปรแกรมในหน่วยความจำภายนอกอาจถูกเข้าถึงโดยทางใดทางหนึ่งใน 2 ทางคือ โดยลำดับหรือโดยสุ่ม ในแฟ้มข้อมูลแบบเข้าถึงโดยลำดับนั้นลำดับของการเข้าถึงระเบียบ (อ่านหรือบันทึก) คือลำดับเดียวกับที่ระเบียบเหล่านั้นปรากฏอยู่จริง ๆ ในแฟ้มข้อมูล ในการอ่านหรือ

บันทึกระเบียบที่ห้าในแฟ้มข้อมูลแบบค่อเนื่อง ไม่มีวิธีการใดที่จะกระโดดข้ามระเบียบ 4 ระเบียบแรกไปได้ ถ้าท่านเพิ่งอ่านระเบียบที่ 5 แล้ว มีวิธีเดียวที่ท่านจะอ่านระเบียบที่ 2 คือท่านต้องกลับไปหาค่าเริ่มต้นของแฟ้มข้อมูลและอ่านระเบียบแรกก่อนแล้วจึงอ่านระเบียบที่ 2 ถ้าท่านรู้สึกว่าพจนานุกรมเป็นแฟ้มข้อมูลแบบลำดับ แล้วท่านจะอ่านมันทีละค่าเริ่มต้นจาก A ไปเรื่อย ๆ ถึง Z จนกระทั่งท่านถึงค่าที่ท่านต้องการ ดังนั้นถ้าท่านกำลังค้นหาคำว่า zebra ท่านต้องเริ่มอ่านจาก A ถึง Y และหลาย ๆ ค่าที่นั่นค้าย Z ที่อยู่ก่อนจะถึงค่า zebra สำหรับสถานการณ์ของการประมวลผลหลาย ๆ สถานการณ์ที่ท่านต้องการอ่านแฟ้มข้อมูลทั้งแฟ้ม วิธีการเข้าถึงโดยลำดับเป็นวิธีการที่เพียงพอ

วิธีการเข้าถึงโดยลุ่ม (random access) หรือการเข้าถึงโดยตรง (direct access) ทำให้ท่านสามารถอ่านระเบียบในแฟ้มข้อมูลได้โดยตรง นั่นคือไม่ต้องอ่านระเบียบที่อยู่ก่อนมันในแฟ้มข้อมูล ในที่นี้ลำดับของการอ่าน/บันทึกอาจจะไม่เป็นไปตามลำดับจริง ๆ ที่มันเก็บอยู่ในแฟ้มข้อมูล แฟ้มข้อมูลแบบเข้าถึงโดยลำดับถูกสร้างขึ้นโดยการบันทึกทีละระเบียบในลำดับที่ท่านต้องการใช้โปรแกรม แฟ้มข้อมูลแบบเข้าถึงโดยตรงถูกสร้างโดยโปรแกรมด้วยการบันทึกลงบนจานแม่เหล็กโดยใช้วิธีการเข้าถึงตรง

สรุปได้ว่า แฟ้มข้อมูลสามารถเก็บระเบียบที่มีฟอร์แมทหรือไม่มีฟอร์แมทก็ได้ แฟ้มข้อมูลเหล่านี้ (และระเบียบองค์ประกอบของมัน) สามารถถูกเข้าถึงได้ในลักษณะโดยลำดับหรือโดยตรง มีวิธีที่ประกอบกันจาก 4 วิธี ในภาษาฟอร์แทรน 77 แฟ้มข้อมูลมักเป็นแบบค่อเนื่องและมีฟอร์แมทหรือแบบเข้าถึงโดยตรงและไม่มีฟอร์แมท

9.2 การประมวลผลแฟ้มข้อมูล

ท่านต้องกำหนดชนิดของแฟ้มข้อมูลและวิธีการเข้าถึงและให้ข่าวสารที่พอเพียงเพื่อที่การนำข้อมูลเข้า/ออกสามารถเกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง การกำหนดแฟ้มข้อมูลในภาษาฟอร์แทรน 77 ทำได้โดยการใช้คำสั่ง OPEN, READ, WRITE และ CLOSE

9.2.1 คำสั่ง OPEN

รูปทั่วไป

OPEN (open-list)

โดยที่ open-list คือประกอบด้วย

- 1) ตัวเลขที่แทนแฟ้มข้อมูล (หมายเลขแฟ้ม) ที่เราจะทำการเปิด (เพื่ออ่านหรือบันทึก)

เราจะอ้างถึงแฟ้มนี้ด้วยตัวเลขดังกล่าว ซึ่งมีรูปการเขียน

UNIT=integer expression เช่น UNIT=5

หรือ integer expression เช่น 5

integer expression ต้องมีค่าเป็นเลขจำนวนเต็มบวกเท่านั้น

- 2) FILE='filename'

filename คือชื่อแฟ้มข้อมูล ดังตามหลักการตั้งชื่อตัวแปร

3) STATUS=(

OLD
NEW
SCRATCH
UNKNOWN

)

คือบอกสถานะภาพของแฟ้มข้อมูลที่ถูกเปิดดังนี้

'OLD' คือแฟ้มนั้นมีอยู่แล้วในระบบ (ก่อนการวิ่งโปรแกรม)

'NEW' คือแฟ้มใหม่ที่สร้างขึ้นขณะท่วิ่งโปรแกรม

'SCRATCH' คือแฟ้มที่เราไม่ต้องการเก็บไว้ในระบบ เมื่อหยุดปฏิบัติงานในโปรแกรมแล้วแฟ้มนี้

จะถูกลบทันที การนี้ไม่ต้องใช้ FILE='filename'

'UNKNOWN' คือ ไม่ทราบสถานภาพของแฟ้ม ในการที่ระบบจะกำหนดไว้ว่าจะตีความว่าอย่างไร เช่นอาจจะลองหาว่าเป็น 'OLD' หรือไม่ ถ้าไม่พบจะถือว่าเป็น 'NEW' เป็นต้น

การที่ไม่ว่าระบบ STATUS เลข ระบบจะถือว่าเป็น UNKNOWN

ใน open-list อาจประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ด้วยก็ได้

4) IOSTAT=status-variable

เป็นสิ่งที่ใช้แสดงว่าการเปิดแฟ้มข้อมูลมีปัญหาหรือไม่อย่างไร status-variable เป็นตัวแปรจำนวนเต็ม และจะมีค่าเป็นศูนย์ถ้าการเปิดแฟ้มข้อมูลไม่มีปัญหาใด ๆ

5) ERR=n (เลขประจำคำสั่งของคำสั่งปฏิบัติการ)

ใช้ระบุคำสั่งที่จะให้ไปหาถ้าการเปิดแฟ้มข้อมูลผิดพลาด

6) ACCESS=' { SEQUENTIAL }
{ DIRECT }'

ใช้ระบุวิธีการเข้าถึงข้อมูล (Access method) ว่าเป็นแบบเข้าถึงโดยลำดับ (SEQUENTIAL) หรือแบบเข้าถึงโดยตรง (DIRECT) ถ้าไม่ระบุจะถือว่าเป็น SEQUENTIAL

7) FORM=' { FORMATTED }
{ UNFORMATTED }'

ใช้ระบุว่าแฟ้มข้อมูลประกอบด้วยระเบียบที่มีฟอร์แมทหรือไม่ ถ้าไม่ระบุถือว่าเป็น 'FORMATTED'

8) RECL=record-length

ใช้ระบุความยาวของระเบียบ ใช้สำหรับแฟ้มข้อมูลแบบเข้าถึงโดยตรงเท่านั้น record-length เป็นนิพจน์ชนิด integer ซึ่งต้องมีค่าเป็นบวก มีความหมายดังนี้

-ในแฟ้มแบบมีฟอร์แมท จะเป็นจำนวนตัวอักษรในแต่ละระเบียบ และ

-ในแฟ้มแบบไม่มีฟอร์แมท มันจะเป็นตัววัดความยาวของระเบียบซึ่งวิธีการขึ้นอยู่กับระบบ

คอมพิวเคอร์

9) BLANK=' { ZERO }
{ NULL }'

ใช้ระบุงาสคณที่เป็นช่องว่าง (blank column) ในรายการข้อมูลตัวเลขหรือฟิลด์ตัวเลข (numeric field) จะถูกแปลเป็นศูนย์ (zero) หรือเพือให้ไม่สนใจกัน (null) แต่อย่างใดก็ถ้าในฟิลด์ตัวเลขเป็นช่องว่างหมด มันจะแปลเป็นศูนย์

ตัวอย่าง

```
OPEN (UNIT=10,FILE='INFO1',STATUS='OLD')
```

ตัวอย่าง แสดงการอ่านชื่อแฟ้มข้อมูลหรือระบุชื่อแฟ้มในระหว่างวิ่งโปรแกรมได้เช่น

```
CHARACTER*10 INFILE
```

```
PRINT *, 'ENTER NAME OF INPUT FILE'
```

```
READ *, INFILE
```

```
OPEN (10,FILE=INFILE,STATUS='OLD')
```

แฟ้มข้อมูลหมายเลข 10 จะเป็นแฟ้มข้อมูลแบบเข้าถึงโดยลำดับและมีฟอร์แมทโดยปริยาย หรืออาจจะบุให้ชัดเจนโดยเขียนคำสั่ง OPEN ดังนี้

```
OPEN (UNIT=10,FILE=INFILE,STATUS='OLD',
```

```
*FORM='FORMATTED',ACCESS='SEQUENTIAL')
```

คำสั่ง OPEN (10,FILE=INFILE,STATUS='OLD',ERR=50) จะทำหน้าที่เช่นเดียวกันแต่ถ้าเกิดข้อผิดพลาดในการเปิดแฟ้ม คอมพิวเตอร์จะไปทำตามคำสั่งเลขที่ 50

ตัวอย่าง -- OPEN (UNIT=11,FILE='INFO2',STATUS='NEW')

เป็นคำสั่งในการสร้างแฟ้มข้อมูลใหม่ชื่อ INFO2

ตัวอย่าง OPEN (12,STATUS='SCRATCH')

เป็นคำสั่งในการสร้างแฟ้มข้อมูลชั่วคราว แฟ้มนี้จะถูกลบทิ้งเมื่อถูก CLOSE หรือเมื่อการปฏิบัติงานในโปรแกรมจบลง เราไม่ต้องตั้งชื่อแฟ้ม

9.2.2 คำสั่ง CLOSE

เราใช้คำสั่งนี้เพื่อบិ่คแฟ้มข้อมูลหรือทำให้แฟ้มข้อมูลและตัวเลขที่แทนแฟ้มข้อมูลไม่เกี่ยวข้อง

กันอีก

รูปทำไปคือ

```
CLOSE (close-list)
```

ข้อความและความหมายของแฟ้มแสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

ข้อความ	ชนิดของ variable	ค่าและความหมายของ variable
IOSTAT=variable	Integer	ค่าเป็นศูนย์ถ้าไม่มีข้อผิดพลาด ค่าเป็นบวกถ้ามีข้อผิดพลาด
BXIST=variable	Logical	ค่าเป็นจริงถ้าแฟ้มที่ระบุไว้ด้วยชื่อหรือ หมายเลขแฟ้ม มีอยู่ในระบบ นอกนั้นค่า เป็นเท็จ
OPENED=variable	Logical	ค่าเป็นจริงถ้าตัวเลขที่ระบุไว้ได้ถูกกำหนด ให้แฟ้มหรือถ้าแฟ้มมีหมายเลขตามที่ระบุไว้ นอกนั้นค่าเป็นเท็จ
NUMBER=variable	Integer	มีค่าเท่ากับหมายเลขแฟ้มหรือไม่กำหนด
NAMED=variable	Logical	ค่าเป็นจริงถ้าแฟ้มมีชื่อแล้ว นอกจากนั้น เป็นเท็จ
NAME=variable	Character	ค่าเป็นชื่อของแฟ้ม จะไม่กำหนดถ้าแฟ้ม ไม่มีชื่อ
ACCESS=variable	Character	ค่าเป็น SEQUENTIAL ถ้าสร้างแฟ้ม (เปิดแฟ้ม) โดยระบุ SEQUENTIAL access หรือค่าเป็น DIRECT ถ้าสร้าง แฟ้มโดยระบุ DIRECT access นอกนั้น จะไม่กำหนด
SEQUENTIAL= variable	Character	ค่าเป็น YES ถ้าเราเข้าถึงแฟ้มได้โดย ล่าช้า ค่าเป็น NO ถ้าเราเข้าถึงแฟ้ม ไม่ได้โดยล่าช้า ค่าเป็น UNKNOWN ถ้า แฟ้มไม่เหมาะสมกับการเข้าถึงโดยล่าช้า

ชื่อความ	ชนิดของ variable	ค่าและความหมายของ variable
DIRCT=variable	character	ค่าเป็น YES ถ้าเราเข้าถึงแฟ้มได้โดยตรง ค่าเป็น NO ถ้าเราเข้าถึงแฟ้มไม่ได้โดยตรง ค่าเป็น UNKNOWN ถ้าแฟ้มไม่เหมาะสมกับ การเข้าถึงโดยตรง
FORM=variable	Character	ค่าเป็น FORMATTED ถ้าเปิดแฟ้มแบบมี ฟอร์แมต ค่าเป็น UNFORMATTED ถ้าเปิด แฟ้มแบบไม่มีฟอร์แมต จะไม่มีค่าถ้าแฟ้มไม่ ถูกเปิด
FORMATTED=variable	Character	ค่าเป็น YES ถ้าแฟ้มเป็นแบบมีฟอร์แมต ค่าเป็น NO ถ้าแฟ้มเป็นแบบไม่มีฟอร์แมต ค่าเป็น UNKNOWN ถ้าไม่สามารถระบุชนิด ได้
UNFORMATTED= variable	character	ค่าเป็น YES ถ้าแฟ้มเป็นแบบไม่มีฟอร์แมต ค่าเป็น NO ถ้าแฟ้มเป็นแบบมีฟอร์แมต ค่า เป็น UNKNOWN ถ้าไม่สามารถระบุชนิดได้
RECL=variable	Integer	ค่าเท่ากับความยาวของระเบียนสำหรับ แฟ้มข้อมูลแบบเข้าถึงโดยตรง และไม่มีค่า ถ้าเราไม่ได้ระบุว่าแฟ้มข้อมูลเป็นแบบ เข้าถึงโดยตรง
NEXTREC= variable	Integer	มีค่าเท่ากับ 1 บวกกับหมายเลขของระ- เบียนสุดท้ายซึ่งอ่านจากหรือพิมพ์ลงใน แฟ้มข้อมูลแบบเข้าถึงโดยตรง และจะไม่ กำหนดค่าถ้าไม่ทราบจำนวนระเบียน

ข้อความ	ชนิดของ variable	ค่าและความหมายของ variable
BLANK=variable	Character	ZERO ถ้าช่องว่างในฟิลด์ตัวเลขจะถูกแปลเป็นเลขศูนย์ NULL ถ้าเราไม่สนใจช่องว่างทั้งกล่าวและไม่ถูกกำหนดค่าถ้าไม่สามารถเข้าถึงไม่ได้

9.2.4 คำสั่ง READ

รูปทั่วไปคือ

```
READ (control-list)input-list
```

โดยที่ input-list อาจเป็น ชื่อตัวแปร ชื่อของสายวลีย่อยอักขระ (substring name) ชื่อแถวลำดับ หรือ implied DO ซึ่งใช้เครื่องหมายจุลภาค (,) คั่น

control-list ต้องประกอบด้วย

1) หมายเลขพื้นที่ต้องการอ่าน

และอาจมีข้อความต่อไปนี้คั่นตำแหน่งข้อความขึ้นไป

2) format codes ซึ่งอธิบายรูปแบบของข้อมูลที่จะอ่าน

3) END=n เป็นการระบุว่าคำสั่งที่มีเลขที่ประจำคำสั่ง n จะถูกปฏิบัติต่อไปเมื่ออ่านไป

ถึงจุดจบของแฟ้มข้อมูล (end of file record) แบบเข้าถึงโดยลำดับแล้ว

4) ERR=n เป็นการระบุว่าคำสั่งที่มีเลขที่ประจำคำสั่ง n จะถูกปฏิบัติต่อไปเมื่อเกิดข้อ

ผิดพลาดในการนำข้อมูลเข้าแฟ้มข้อมูล

5) IOSTAT=status-variable เป็นการตรวจสอบสถานะของการนำข้อมูลเข้า

6) REC=นิพจน์ชนิด integer ใช้ระบุจำนวนระเบียบที่จะถูกอ่านสำหรับแฟ้มข้อมูลแบบ

เข้าถึงโดยตรง ข้อความนี้จะต้องมีถ้าข้อมูลเข้ามาจากแฟ้มข้อมูลแบบเข้าถึงโดยตรง ใน con-

trol-list จะมีทั้งข้อความ REC= ___ และ END= ___ ไม่ได้

ตัวอย่าง **INTEGER NUMBER**
CHARACTER*20 NAME
READ(15, '(I5, A20)', ERR=20) NUMBER, NAME
:

20 PRINT*, 'INPUT DATA ERROR'

ถ้าข้อมูลเข้าจากแฟ้มหมายเลข 16 คือ

123 J | OHN HENRY DOE

จะเกิดข้อผิดพลาดเมื่อพยายามอ่าน 123 J เพื่อเป็นค่าของ NUMBER ในกรณีนี้

คอมพิวเตอร์จะข้ามไปทำคำสั่งเลขที่ 20 ตามที่ระบุไว้ในข้อความ ERR=20

ตัวอย่าง **INTEGER PARTNO, BADNUM, RECLEN**
OPEN(10, FILE=FNAME, STATUS='OLD',
***ACCESS='DIRECT', FORM='FORMATTED', RECL=RECLEN)**
READ(10, '(A)', REC=PARTNO, IOSTAT=BADNUM) INFO

BADNUM จะมีค่า + ถ้าการอ่านข้อมูลมีข้อผิดพลาด

จะมีค่า - ถ้าหมดข้อมูลแล้วแต่ไม่มีข้อผิดพลาด

จะมีค่า 0 ถ้าไม่เกิด 2 ลักษณะข้างต้น

PARTNO จะมีค่า + และเป็นตัวระบุจำนวนระเบียบที่ถูกอ่านจากแฟ้มข้อมูลแบบเข้าถึงโดยตรง

ตัวอย่าง โปรแกรมภาษาฟอร์แทรน 77

PROGRAM INVEN

C PROGRAM TO READ A PART NUMBER DURING EXECUTION, ACCESS A

C RECORD IN A DIRECT ACCESS PARTS INVENTORY FILE, AND

C DISPLAY THIS RECORD.

C VARIABLES USED ARE:

C RECLEN : A PARAMETER SPECIFYING RECORD LENGTH

C PARTNO : PART NUMBER

```

C   FNAME : NAME OF THE FILE
C   INFO  : A RECORD IN THE FILE
C   BADNUM : 0 IF VALID PART NUMBER, OTHERWISE NONZERO
C*****
C   INTEGER PARTNO, RECLEN, BADNUM

C   PARAMETER(RECLEN=30)

C   CHARACTER*20 NAME, INFO*(RECLEN)

C GET THE NAME OF THE FILE AND OPEN IT FOR DIRECT ACCESS
PRINT *, 'ENTER NAME OF FILE'

READ '(A)', FNAME

OPEN(UNIT=10, FILE=FNAME, STATUS='OLD', ACCESS='DIRECT',
*FORM='FORMATTED', RECL=RECLEN)

PRINT *, 'ENTER PART NUMBER(0 TO STOP)'

READ *, PARTNO

CWRITE THERE ARE MORE PART NUMBERS TO ACCESS DO THE FOLLOWING

10 IF (PARTNO.NE.0) THEN

    READ(10, '(A)', REC=PARTNO, IOSTAT=BADNUM) INFO

    IF (BADNUM.EQ.0) THEN

        PRINT '(1X, ''PART'', I3, '' :'', A)', PARTNO, INFO

        BLSB

        PRINT '(1X, "INVALID PART NUMBER: ", I3)', PARTNO

    ENDIF

PRINTS

PRINT*, 'PART *NUMBER?'

READ *, PARTNO

```

Go To 10

ENDIF

CLOSE(10)

STOP

END

ตัวอย่างแฟ้มข้อมูลชื่อ PARTSFILE ที่ให้ทดสอบโปรแกรม

CHROME-BUMPER...\$152.95.....15

SPARK-PLUG.....\$1.25.....125

DISTRIBUTER-CAP..\$39.95.....57

FAN-BELT.....\$5.80.....32

DOOR-HANDLE.....\$18.85.....84

ตัวอย่างการวิ่งโปรแกรม

ENTER **NAME** OF **FILE**

PARTSFILB

ENTER PART **NUMBER(0 TO STOP)**

4

PART4: FAN-BELT.....**\$5.80.....32**

PART **NUMBER?**

2

PART 2 : **SPARK-PLUG.....\$1.25.....125**

PART NUMBER?

10

INVALID PART NUMBER: 10

PART NUMBER?

0

ตัวอย่าง การเขียนคำสั่ง READ

วิธีที่ 1 วิธี list-directed เป็นวิธีที่ระบบคอมพิวเตอร์จะกำหนด format ของการนำข้อมูลเข้า/ออกเองโดยอัตโนมัติ

```
READ(5,*)NAME, TIME, RATE
```

หรือแบบอื่นที่เหมือนกันคือ

```
READ(5, FMT=*)NAME, TIME, RATE
```

```
READ(UNIT=5, FMT=*)NAME, TIME, RATE
```

```
READ(IN,*)NAME, TIME, RATE
```

```
READ(UNIT=IN, FMT=*)NAME, TIME, RATE
```

โดยที่ IN มีค่าเท่ากับ 5 ถ้าหน่วยนำข้อมูลเข้าเป็นหน่วยนำข้อมูลเข้ามาตรฐานของระบบคอมพิวเตอร์ เราอาจเขียนคำสั่งได้ดังนี้

```
READ(*,*)NAME, TIME, RATE
```

วิธีที่ 2 วิธีที่เราระบุ format เอง คำสั่งอาจอยู่ในรูป

```
READ(UNIT=*, FMT='(A, 2F6.2)')NAME, TIME, RATE
```

หรือ READ(5, 10, END=20)NAME, TIME, RATE

```
10 FORMAT(A, 2F6.2)
```

ตัวอย่าง CHARACTER*40 FORM

```
REAL AMOUNT, RATE
```

```
FORM='(/F10.0///F5.0)'
```

```
READ FORM, AMOUNT, RATE
```

9.2.5 คำสั่ง WRITE

คำสั่ง WRITE ใช้ในการบันทึกข้อมูลลงแฟ้ม

รูปทั่วไปของคำสั่ง WRITE(control-list)output-list

โดยที่ output-list เป็นรายการของนิพจน์ ชื่อแถวลำดับ implied DO โดยใช้เครื่องหมาย

จุดภาค (,) คั่น

ส่วน control-list จะต้องมี

- 1) หมายเลขแห่งที่คองการบันทึก โดยใช้ UNIT=u หรือ u เท่านั้น
และอาจมีข้อความต่อไปคงแต่หนึ่งข้อความขึ้นไปจากสิ่งต่อไปนี้
- 2) format codes ซึ่งอธิบายรูปแบบของการแสดงผล โปรแกรมเมอร์เป็นผู้เขียนเอง
อาจใช้รูป FMT=format codes หรือ format codes เท่านั้น
- 3) ERR=n ใช้ระบุค่าสั่งที่จะให้ทำเมื่อเกิดข้อผิดพลาดในการนำข้อมูลออก
- 4) IOSTAT=status-variable ใช้ตรวจสอบสถานะของการนำข้อมูลออก
- 5) REC=นิพจน์ชนิด integer ใช้ระบุจำนวนเรคคอร์ดที่จะบันทึกลงในแฟ้มข้อมูลแบบ
เข้าถึงโดยตรง ข้อความนี้จะปรากฏไม่ได้ถ้าข้อมูลออกเป็นแบบ list directed (นั่นคือใช้ *
ในตำแหน่งของ format codes)

ตัวอย่าง การเขียนคำสั่ง WRITE

วิธีที่ 1 list directed

```
WRITE(6,*)BODY, GRAV, WEIGHT
```

หรือแบบอื่นที่เหมือนกันคือ

```
WRITE(6, FMT=*)BODY, GRAV, WEIGHT
```

```
WRITE(UNIT=6, FMT=*)BODY, GRAV, WEIGHT
```

```
WRITE(NOUT, *)BODY, GRAV, WEIGHT
```

```
WRITE(UNIT=NOUT, FMT=*)BODY, GRAV, WEIGHT
```

โดยที่ NOUT เป็นตัวแปรแบบ integer มีค่าเป็น 6 ในกรณีนี้หน่วยนำข้อมูลออกซึ่งมีหมายเลข 6 เป็นหน่วยนำข้อมูลออกมาตามมาตรฐานของระบบ เราอาจใช้เครื่องหมายดอกจัน (*) แทน 6 ได้

ตัวอย่าง WRITE(*,*)BODY, GRAV, STATUS

ซึ่งเหมือนกับ PRINT *, BODY, GRAV, STATUS

วิธีที่ 2 วิธีกำหนด format เอง คำสั่ง WRITE อาจมีรูปดังนี้

```
WRITE(6, '(1X, A, 2F10.2)')BODY, GRAV, STATUS
```

```
WRITE(UNIT=6, FMT='(1X, A, 2F10.2)')BODY, GRAV, STATUS
```

WRITE(6,20)BODY, GRAV, STATUS

20 FORMAT(1X,A,2F10.2)

9.2.6 คำสั่ง RKWIND, BACKSPACE, ENDFILE (ใช้กับ Sequential file)

ขุทว่าไปคือ

RKWIN	unit	หรือ	REWIND (position-list)
BACKSPACE	unit	หรือ	BACKSPACEB(position-list)
ENDPILK	unit	หรือ	ENDFILE (position-list)

โดยที่ unit คือหมายเลขแฟ้ม

position-list คือประกอบด้วย

1) การระบุหมายเลขแฟ้มโดยใช้ UNIT=unit หรือ unit เท่านั้น

และอาจมีข้อความต่อไปนี้คือ

2) ERR=n ถ้าการทำงานเกิดข้อผิดพลาดจะข้ามไปทำคำสั่งที่ n

3) IOSTAT=status-variable ใช้ระบุค่าของตัวแปรในข้อความนี้ ถ้าค่าของมัน

เป็นศูนย์หมายความว่าการทำงานตามคำสั่งถูกต้อง และค่าจะเป็นบวกถ้าเกิดข้อผิดพลาด

คำสั่ง REWIND เป็นคำสั่งให้กลับไปยังจุดเริ่มต้นของแฟ้ม นั่นคือระเบียบแรกของแฟ้ม

คำสั่ง BACKSPACE เป็นคำสั่งให้กลับไปที่ยุคเริ่มต้นของระเบียบที่นำหน้ามา ถ้าแฟ้มข้อมูลอยู่ที่จุดเริ่มต้นแฟ้มอยู่แล้ว คำสั่งนี้จะไม่มีผล

คำสั่ง ENDFILE เป็นคำสั่งให้บันทึกระเบียบสุดท้ายของแฟ้ม (end-of-file record)

ลงในแฟ้ม เมื่อคำสั่ง READ (ซึ่งมีข้อความ END=n อยู่) อ่านระเบียบนี้ มันจะไปทำคำสั่งที่ n

ต่อไป หลังจากคำสั่ง ENDFILE ถูกทำแล้ว เราจะอ่านหรือบันทึกแฟ้มนี้ได้อีกเมื่อแฟ้มถูกกำหนด

ตำแหน่งใหม่ ซึ่งอาจจะให้ถอยกลับไประเบียบใด ๆ ก่อนระเบียบสุดท้ายของแฟ้ม โดยใช้

2 คำสั่งข้างต้น

9.3 คำสั่ง PARAMETER

ใช้ในการกำหนดชื่อให้แก่ค่าคงที่

รูปทั่วไปคือ

PARAMETER (p=c[,p=c]...)

โดยที่ p เป็นชื่อคงคามหลักการตั้งชื่อ

c เป็นค่าคงที่

ชื่อแต่ละชื่อ (p) จะเป็นค่าคงที่ และถูกกำหนดให้มีค่าเท่ากับ c ซึ่งระบุในคำสั่ง

PARAMETER เราอาจใช้ชื่อค่าคงที่จากคำสั่ง PARAMETER ในการกำหนดแถวลำดับได้

ตัวอย่าง REAL PI

PARAMETER (PI=3.1416)

ตัวอย่าง INTEGER LIMIT

REAL PI

PARAMETER (LIMIT=50,PI=3.1416)

ตัวอย่าง INTEGER LIMIT

PARAMETER (LIMIT=25)

INTEGER TEMP(LIMIT), I, COUNT

REAL SUM, TMEAN

PRINT*, 'ENTER TEMPERATURES:'

READ(*,*,END=10)(TEMP(I), I=1,LIMIT)

:

เราใช้คำสั่ง PARAMETER เพื่อระบุความยาวของค่าคงที่อักขระ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง INTEGER LENGTH

PARAMETER(LENGTH=10)

CHARACTER*(LENGTH) ALPHA, BETA*(2*LENGTH)

ซึ่งเป็นการกำหนดค่าให้ ALPHA และ BETA เป็นตัวแปรอักขระซึ่งยาว 10 ตัวอักขระและ 20

ตัวอักขระตามลำดับ

ถ้าพารามิเตอร์เป็นชนิดค่าคงที่อักขระ เราไม่จำเป็นต้องระบุขนาดของมันในคำสั่ง CHARACTER เราใช้* (indefinite length specifier) ในการนิยามค่าของพารามิเตอร์ คือความยาวของสายวลีอักขระที่มันชี้ นั่น ๗

ตัวอย่าง INTEGER LIMIT

CHARACTER *(*)TITLE

PARAMETER(LIMIT=50, TITLE='POPULATIONREADING')

ทำให้พารามิเตอร์ TITLE มีความยาว 18

ตัวอย่าง โปรแกรมเพื่อนับออกหนุมที่อ่านเข้าไป แล้วคำนวณออกหนุมเฉลี่ย แล้วพิมพ์ออกหนุมที่มีค่า สูงกว่าออกหนุมเฉลี่ยที่หาได้

C2345678901234...

PROGRAM TEMPS

C*****

C PROGRAM TO READ A LIST OF TEMPERATURES, COUNT THEM, CALCULATE THE

C MEAN TEMPERATURE, AND THEN PRINT A LIST OF TEMPERATURES WHICH ARE

C GREATER THAN THE MEAN. VARIABLES USED ARE:

C LIMIT : LIMIT ON NUMBER OF ARRAY ELEMENTS

C TEMP : ONE-DIMENSIONAL ARRAY OF TEMPERATURES

C I : SUBSCRIPT

C COUNT : NUMBER OF TEMPERATURES

C SUM : SUM OF TEMPERATURE

C TMEAN : MEAN TEMPERATURES

C*****

INTEGER LIMIT

PARAMETER(LIMIT=25)

INTEGER TEMP(LIMIT), I, COUNT

```

REAL SUM,TMEAN

PRINT*, 'ENTER TEMPERATURES:'

READ(*,*,END=10)(TEMP(I),I=1,LIMIT)

C SINCE THE INDEX IS ONE MORE THAN THE ACTUAL COUNT, SUBTRACT ONE
10  COuNT=I-1

c CALCULATE THE MEAN TEMPERATURE
SUM=0

DO 20 I=1,COUNT

SUM=SUM+TEMP(I)

20 CONTINUE

TMEAN=SUM/COUNT

PRINT 30,COUNT,TMEAN

30 FORMAT(//1X,I3,'TEMPERATURES WITH MEAN=',F6.1)

C PRINT LIST OF TEMPERATURES GREATER THAN THE MEAN

PRINT 40

40 FORMAT(//'LIST OF TEMPS GREATER THAN MEAN:')
Do 50 I=1,COUNT

IF(TEMP(I).GT.TMEAN)PRINT*,TEMP(I)

50 CONTINUE

STOP

END

```

9.4 คำสั่ง PROGRAM

คำสั่ง PROGRAM ใช้ในการกำหนดชื่อให้แก่โปรแกรมหลัก

รูปทั่วไป

PROGRAM name

โดยที่ name เป็นชื่อของโปรแกรมคงตามหลักการตั้งชื่อ คำสั่งจะมีหรือไม่มีก็ได้

ถ้ามีคองใส่เป็นคำสั่งแรกของโปรแกรมหลัก ชื่อ name จะต้องไม่ซ้ำกับตัวแปรใด ๆ ในโปรแกรม ต้องไม่ซ้ำกับชื่อโปรแกรมย่อย ชื่อของ ENTRY หรือชื่อของ BLOCK common ในโปรแกรมของงานเดียวกัน

9.5 Format code

9.5.1 G-format code

รูปทั่วไปคือ

rGw.d

G-format code ใช้กับเลขจำนวนจริง ผลของการแสดงเลขจำนวนจริงโดยใช้

G-format code นั้นจะอยู่ในรูปของเลขจำนวนจริงแบบทั่วไป (ไม่มีเลขชี้กำลัง) นั่นคืออยู่ในรูปเดียวกับการใช้ F-format code หรือจะเป็นแบบมีเลขชี้กำลังก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับค่าสัมบูรณ์ (absolute value) ของเลขจำนวนจริงนั้น ๆ

สมมติเลขจำนวนจริงซึ่งใช้ G-format code นั้นมีค่าในรูป

$$\pm 0.d_1 \dots d_n \times 10^k$$

ถ้า $0 \leq k \leq d$ มันจะแสดงผลในรูปเดียวกับการใช้ F-format code ซึ่งมีความกว้างของฟิลด์เป็น $w-4$ และตามมาด้วย 4 ช่องว่าง

แต่ถ้า k เป็นค่าลบหรือมากกว่า d มันจะแสดงผลในรูปของการใช้ Ew.d

ในทั้ง 2 กรณี จำนวนตัวเลขนัยสำคัญคือ d ตัว

<u>ตัวอย่าง</u>	<u>ค่า</u>	<u>G-format</u>	<u>ผลการแสดง</u>
	0.123468	Q12.6	0.123456 _{AAAA}
	0.123456E1	G11.6	1.23456 _{AAAA}
	0.123456E5	Q11.6	12345.6 _{AAAA}
	0.12346636	611.6	123456. _{AAAA}
	0.123456E7	G12.6	0.123456E+07

ในการอ่านเลขจำนวนจริงด้วย G-format code นั้นจะคล้ายคลึงกับการใช้ F-format

9.5.2 Scale factor

เราอาจใส่ Scale factor นำหน้า format code E, F, G และ D ได้

Scale factor อยู่ในรูป

nP

โดยที่ n เป็นเลขจำนวนเต็ม

ในการนำข้อมูลออก nPw.d ทำให้ค่าที่แสดงออกมานั้นถูกคูณด้วย 10^n

สำหรับ E (และ D) คือ nPEw.d ทำให้ส่วนที่เป็นเลขทศนิยมที่แสดงออกมานั้นถูกคูณด้วย 10^n และเลขกำลังจะลดลง n

สำหรับ G นั้น scale factor จะมีผลก็ต่อเมื่อค่าที่จะถูกพิมพ์นั้นเป็นทศนิยมที่จะแสดงด้วยรูป Ew.d เท่านั้น และผลของ scale factor จะเป็นเช่นเดียวกับที่ได้อธิบายแล้วสำหรับ E-format code

ตัวอย่าง N เก็บค่า 27

 X เก็บค่า -93.2094

 Y เก็บค่า -0.0076

 Z เก็บค่า 55.3612

จากคำสั่ง PRINT 1,N,X,Y,Z

 1 FORMAT(1X,I2,2F11.3,E12.4)

 PRINT 2,N,X,Y,Z

 2 FORMAT(1X,I2,1P2F11.3,3PE12.4)

 PRINT 3,N,X,Y,Z

 3 FORMAT(1X,I2,-1P2F11.3,E12.4)

ผลภาพพิมพ์จะเป็นดังนี้

^ 27	^ ^ ^ ^ -93.209	^ ^ ^ ^ ^ -0.008	^ ^ 0.5536E+02
^ 27	-932.094	-0.078	553.61E-01
^ 27	-9.321	-0.001	0.0554E+03

ในคำสั่ง FORMAT สุกท้ายนั้น เมื่อเราใช้ Scale factor แล้ว มันจะถือว่า scale factor นั้นสำหรับ format E, F, G และ D ที่ตามมาทั้งหมด นั่นคือคำสั่ง FORMAT ดังกล่าว เหมือนกับเราใช้

```
3 FORMAT(1X,I2,-1P2F11.3,-1PE12.4)
```

ในกรณีที่เราไม่ต้องการให้ E12.4 มี scale factor -1P เราจะใส่เลขศูนย์แทน -1 นั่นคือ ใส่ 0PE12.4

ในกรณีของการนำข้อมูลเข้านั้น การใช้จะคล้ายกันมาก จะต่างกันตรงที่ถ้าเลขจำนวนจริง ในฟิลด์อยู่ในรูปที่มีเลขชี้กำลัง แล้ว scale factor จะไม่มีผล

ตัวอย่าง REAL A,B,C
 READ 15,A,B,C

```
15 FORMAT(2PF6.0,-2PF6.0,F6.0)
```

ถ้าข้อมูลคือ ^^^1.1^^^1.1^^^1.1

ค่าที่อ่านได้คือ A เก็บค่า 110.0

 B เก็บค่า .011

 c เก็บค่า .011 (-2PF6.0)

ถ้าข้อมูลคือ ^1.1E0^^^1.1^1.1E0

ค่าที่อ่านได้คือ A เก็บค่า 1.1

 B เก็บค่า .011

 c AJrill.1

9.5.3 BN, BZ-format code

BN ย่อมาจาก Blank null

BZ ย่อมาจาก Blank zero

ช่องว่างในฟิลด์ตัวเลขนั้น จะมีค่าหรือไม่อย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับตัวคอมไพเลอร์ คอมไพเลอร์บางตัวถือว่าเป็นศูนย์ และบางตัวจะไม่สนใจมันเลย ในภาษาฟอร์แทรน 77 เราอาจจะพบความต้องการได้โดยการใช้ BN หรือ BZ-format code

ตัวอย่าง ข้อมูล 537 \wedge \wedge | 6.26883 \wedge |
 คำสั่ง READ' (BZ, I5, F8.0)', NUM, ALPHA
 จะทำให้ NUM เก็บค่า 53700

และ ALPHA เก็บค่า 6.258E30

↑
 ทั้งนี้เนื่องจาก BZ-format code แปลช่องว่างในฟิลด์ให้เป็นศูนย์

↑
 แต่ถ้าเราใช้คำสั่ง READ' (BN, I5, F8.0)', NUM, ALPHA

จะทำให้ NUM เก็บค่า 537

และ ALPHA เก็บค่า 6.258E3

↑
 ทั้งนี้เนื่องจาก BN-format code ทำให้ไม่ต้องสนใจช่องว่างดังกล่าวข้างต้น

คำสั่ง READ' (BZ, I5, BN, F8.0)', NUM, ALPHA

จะทำให้ NUM เก็บค่า 53700

และ ALPHA เก็บค่า 6.258E3

9.5.4 S, SP และ SS

เราใช้ S, SP และ SS ในการควบคุมการแสดงผลเครื่องหมายบวก (+) ในข้อมูลออกที่เป็นเลขจำนวน ถ้า SP (sign positive) ปรากฏในคำสั่ง FORMAT เลขจำนวนบวกทั้งหมดในข้อมูลออกจะแสดงเครื่องหมายบวกไว้ด้วย ในทางตรงข้ามถ้าใช้ SS (Sign Suppress) มันจะลบเครื่องหมายบวกออกหมด ส่วน S นั้นอาจใช้ในการทำให้กลับไปอยู่ในสถานะเดิม ซึ่งอาจเป็นการแสดงหรือไม่แสดงเครื่องหมายบวก

9.5.5 Colon (:) กับการย้อนกลับมาใช้ format ซ้ำ

ตัวอย่าง INTEGER M, N
 REAL A, B
 CHARACTER*10 ITEM1, ITEM2, FORMA*30, FORMB*30
 FORMA=' (1X, I5, 3I6)'
 FORMB=' (1X, F5.1, F7.0, F10.4)'
 M=1

N=2

A=5.6

B=7.8

ITEM1='BUMPER'

ITEM2='HEADLIGHT'

PRINT FORMA,N,M

PRINT FORMB,A,B

PRINT 10, ITEM1, ITEM2

10 FORMAT(1X,5(' ITEM IS ',A10))

PRINT 20, ITEM1, ITEM2

20 FORMAT(1X,5(': ITEM IS ',A10))

ในกรณีที่ตัวแปรมากกว่า format code ที่ระบุไว้ จะเกิดการย้อนกลับไปใช้ format code ซ้ำตั้งแต่ช่วงเส้นเปิดവാສุดเป็นต้นไป ค่าคงที่อักขระถูกพิมพ์ซ้ำอีก จะหยุดเมื่อถึงขอบ

1) วงเล็บเปิดของ format code

2) format I, F, E, A หรือ L หรือ (G หรือ D)

3) เครื่องหมาย :

ดังนั้นผลการทำงานคือ

1	2	
5.6	8.	
ITEM IS BUMPER	ITEM IS HEADLIGHT	ITEM IS
ITEM IS BUMPER	ITEM IS HEADLIGHT	

เช่นเดียวกับการใช้เครื่องหมายขีดทับ (/) เราไม่ต้องใส่เครื่องหมายจุลภาค (,) ก่อนและหลัง

เครื่องหมาย :

9.5.6 TL, TR-format code

รูปทั่วไป

TLn
TRn

โดยที่ n เป็นเลขจำนวนเต็มบวก

ใช้ในการกำหนดที่ ๆ ตัวอักษรตัวต่อไปว่าจะปรากฏที่ n ตำแหน่งทางซ้ายหรือทางขวาคตามลำดับ (หงนขึ้นอยู่กับตำแหน่งปัจจุบันด้วย)

นั่นคือ TLn ทำให้เกิดการย้อนกลับ n ตำแหน่ง อย่างไรก็ตาม format ที่ต่อไปนั้นอาจจะทำให้ตัวอักษรใน n ตำแหน่งนี้ถูกแทนที่ ไม่ใช่ถูกพิมพ์ทับ

TRn หมายความว่าเพิ่มเติมน X

การใช้ TL-format code ทำให้เราสามารถอ่านข้อมูลเดียวกันซ้ำหลายครั้งได้

ตัวอย่าง ข้อมูล | 123

คำสั่ง INTEGER NUM

REAL BETA

CHARACTER*3 STR

READ '(I3, TL3, F3.1, TL3, A3)', NUM, BETA, STR

จะทำให้ NUM เก็บค่า 123

BETA เก็บค่า 12.3

STR เก็บค่า '123'

9.6 คำสั่ง ASSIGN และ ASSIGNED GO TO

รูปทั่วไปของคำสั่ง

GO TO ตัวแปรชนิด integer, (n_1, n_2, \dots, n_k)

ASSIGN เลขประจำคำสั่ง TO ตัวแปรชนิด integer

คำสั่ง assigned GO TO ใช้ตัวแปรชนิด integer ในการเลือกคำสั่งที่จะถูกกระทำต่อไป
 ในที่นี้ n_1, n_2, \dots, n_k เป็นเลขประจำคำสั่งของคำสั่งปฏิบัติการ ก่อนคำสั่ง assigned GO TO
 จะต้องกำหนดเลขประจำคำสั่งให้เก็บไว้ในตัวแปรชนิด integer ก่อนโดยใช้คำสั่ง ASSIGN
 ดังนั้นตัวแปรชนิด integer จะเท่ากับ n ตัวใดตัวหนึ่งในคำสั่ง assigned GO TO

ตัวอย่าง

ASSIGN (12) TO N

:

GO TO N, (18, (12), 23, 25, 3) --> จะทำให้คำสั่งที่ 12 ถูกทำต่อจากคำสั่งนี้

18 _____

:

12 _____

:

ค่าของตัวแปร N กำหนดโดยคำสั่ง ASSIGN จะไม่เอาไปใช้คำนวณ